

მისაღები საკონკურსო გამოცდის პროგრამა:

I. ქართველური ენები

- 1 ქართველური ენები, მათი შესწავლის მდგომარეობა და ამოცანები
2. ენისა და დიალექტის (კილოკავის, იდიოლექტის) საკითხი
3. ფონეტიკისა და ფონოლოგიის ურთიერთმიმართება. ფონემის ცნება
4. ბგერათა დახასიათება წარმოქმნის ადგილისა და რაგვარობის მიხედვით
5. ხშულთა სისტემები
6. აფრიკატები და ნაპრალოვნები
7. ხმოვანთა სისტემები
8. ქართველურ ენათა ფონოლოგიური სისტემის ზოგადი დახასიათება
9. ფონეტიკური პროცესები: ასიმილაცია, დისიმილაცია
10. ფონეტიკური პროცესები: რედუქცია და მეტათეზისი
11. მახვილი
12. მარცვალი
13. თანამედროვე ქართული ენის ფონემატური სტრუქტურა
14. ქართველურ ენათა ბგერათმესატყვისობის საკითხი
15. მორფოლოგიის საგანი, მორფემა და ალომორფი
16. მორფემათა სახეები: ძირი, ფუძე, ფლექსია
17. აფიქსთა სახეები ფუნქციისა და სიტყვაში პოზიციის თვალსაზრისით. ფლექსიური და დერივაციული მორფემები
18. მეტყველების ნაწილები. მეტყველების ნაწილთა კლასიფიკაციის საფუძველი
19. არსებითი სახელი და მისი შინაარსობრივი ჯგუფები
20. არსებითი სახელის ბრუნება, ბრუნვათა რაოდენობა და თანმიმდევრობა
21. სახელთა ფუძის კუმშვა და კვეცა
22. თავისებური ფორმაწარმოების სახელები
23. სახელის რიცხვის წარმოება. ორმაგი მრავლობითი და მისი გამოყენები
24. ბრუნვისა და რიცხვის ნიშანთა გენეზისი
25. თანდებულიანი ბრუნვები. თანდებულთა მნიშვნელობა და მორფოლოგია
26. ზედსართავი სახელი და მისი ჯგუფები, ხარისხის წარმოება
27. რიცხვითი სახელი, მისი წარმოებისა და მართლწერის თავისებურებანი
28. ნაცვალსახელი, ნაცვასახელთა ჯგუფები
29. ნაცვალსახელთა ბრუნება
30. ზმნა. მოქმედებისა და მდგომარეობის სემანტიკა ზმნებში
31. პირისა და რიცხვის ასახვა ზმნაში
32. პირიანობა და ვალენტობა
33. ზმნის პირთა ინვერსიის საკითხი
34. დროის გამოხატვა ზმნაში
35. ზმნის კილო
36. ზმნისწინი და მისი ფუნქციები
37. ასპექტი
39. უღლებისა და წარმოქმნის კატეგორიების გარჩევა
38. მწკრივი როგორც კომპლექსური კატეგორია. მწკრივები და სერიები
39. გარდამავლობა
40. გვარი. ვნებითის სახეები
41. საშუალი გვარი
42. ქცევა
43. კონტაქტი. პირველადი და მეორადი კაუზატივები
44. ზმნის ძირის, ფუძისა და თემის განსაზღვრა
45. თემისა და მწკრივის ნიშნები
46. ზმნის უღლება, უღლების ტიპები. III სერიის მწკრივთა წარმოების სპეციფიკა

47. სახელწმინა, საწყისი და მიმღეობა
48. ზმნისზედა და მისი ფუნქციური ჯგუფები
49. კავშირი. კავშირთა სახეები და ფუნქციები
50. შორისდებული და მისი ჯგუფები
51. ნაწილაკი, მისი ფუნქციები და მართლწერა
52. ენის ლექსიკური ფონდი, ძირეული და წარმოქმნილი სიტყვები
53. აფიქსური სიტყვაწარმოება
54. კომპოზიცია, კომპოზიტთა მართლწერა
55. სიტყვის მნიშვნელობის ცვლა
56. ლექსიკის სემანტიკური მიმართებები, სინონიმია და ანტონიმია
57. პოლისემია და ომონიმია
58. ნასესხები მასალა ლექსიკურ ფონდში, სესხება და კალკირება
59. სინტაქსი როგორც გრამატიკის დარგი, მისი საგანი
60. სიტყვათა სინტაქსური შეკავშირება, სინტაგმის ცნება
61. სიტყვათა სინტაქსური შეკავშირების სახეები: შეთანხმება, მართვა და მირთვა
62. წინადადების ტიპები მოდალობის მიხედვით, მოდალობის გამოხატვის საშუალებანი
63. წინადადების მთავარი წევრები
64. წინადადების მეორეხარისხოვანი წევრები
64. კოორდინაცია და კოორდინატთა სისტემა
- 65 მარტივი წინადადების სახეები
66. შერწყმული წინადადების სახეები
67. განკერძოებული სიტყვები და გამოთქმები
68. რთული თანწყობილი წინადადება
69. რთული ქვეწყობილი წინადადება, მისი სახეები
70. შერეული სახის რთული წინადადება
71. სხვათა სიტყვა: პირდაპირი და ირიბი ნათქვამი
72. სხვათა სიტყვის ნაწილაკები და მათი გამოყენების წესები

ძირითადი ლიტერატურა:

1. **გ. ახვლედიანი**, ზოგადი ფონეტიკის საფუძვლები, თბ. 1999.
2. **ა. შანიძე**, ქართული ენის გრამატიკის საფუძვლები, თბ. 1980; 1973.
3. **ა. შანიძე**, ძველი ქართული ენის გრამატიკა, თბ. 1976
4. **ა. ჩიქობავა**, ენათმეცნიერების შესავალი, თბ. 1952
5. **ა. ჩიქობავა**, ქართული ენის ზოგადი დახასიათება. ქეგლ, ტ.1. 1950
6. **ლ. კვაჭაძე**, თანამედროვე ქართული ენის სინტაქსი, თბ. 1977
7. **ზ. სარჯველაძე**, ქართული სალიტერატურო ენის ისტორიის შესავალი, თბ. 1984.
8. **თ. უთურგაიძე**, ქართული ენის ფონემატური სტრუქტურა, თბ. 1976
9. **კ. დანელია**, ზ. სარჯველაძე, ქართული პალეოგრაფია, თბ. 1977
10. სტატიები კრებულიდან: სახელის ბრუნების ისტორიისათვის ქართველურ ენებში, ტ. I, 1956
11. თანამედროვე ქართული სალიტერატურო ენის ნორმები, I, თბ. 1970; 1986
12. **ბ. ფოჩხუა**, ქართული ენის ლექსიკოლოგია, თბ. 1974

Вопросы экзамена (русский язык)

1. Современный русский литературный язык как научная дисциплина и как учебный предмет. Современное состояние и перспективы развития.
2. Фонетика. Сегментные и суперсегментные единицы. Система гласных и согласных.
3. Историческое развитие фонетической системы русского языка. Чередования звуков в СРЯ.
4. Основные этапы развития РЛЯ. Основные функциональные стили русского языка.
5. Лексическая система современного русского языка. Синонимия. Полисемия. Омонимия. Антонимия.
6. Лексика СРЯ с точки зрения происхождения. Старославянизмы и их судьба в русском языке. Лексика СРЯ с точки зрения употребления и активного и пассивного запасов.
7. Фразеология. Понятие фразеологизма. Системные отношения во фразеологической системе СРЯ.
8. Морфемика и словообразование. Понятие морфемы. Основные виды морфем русского языка. Основные способы словообразования.
9. Морфология. Система частей речи в СРЯ. Имя существительное (лексико-грамматические разряды и грамматические категории).
10. Имя прилагательное (лексико-грамматические разряды и грамматические категории). Степени сравнения (образование и функционирование).
11. Местоимение как особая часть речи в современном русском языке. Наречие. Слова категории состояния.
12. Глагол как часть речи в РЯ. Две формообразующие основы. Инфинитив. Взаимозависимость категорий переходности, возвратности и залога.
13. Категория склонения. Категория лица. Безличные глаголы.
14. Категория вида и времени. Система глагольных времен в СРЯ.
15. Причастие и деепричастие как периферийные формы глагольной системы. Их образование и функционирование.
16. Служебные и знаменательные части речи в СРЯ. Вопрос о модальных словах. Союз. Предлог. Частицы. Междометия.
17. Синтаксис. Основные синтаксические единицы СРЯ. Проблема синтаксемы и ССЦ. Основные виды синтаксической связи (сочинение и подчинение). Словосочетание, его виды и функционирование. Согласование, управление, примыкание.
18. Предложение как коммуникативная единица. Понятие предикативности. Понятие о членах предложения. Основные разновидности простых предложений.
19. Простые предложения осложненного типа. Вводные и вставные конструкции. Однородные члены предложения. Обособленные члены предложения.
20. Основные разновидности сложных предложений: бессоюзные сложные предложения и их разновидности, сложносочиненные предложения и их разновидности, сложноподчиненные предложения и их разновидности. Многочленные сложные конструкции. Текст.

Литература:

1. Касаткин Л.Л. Русский язык. Москва. 2001.
2. Розенталь Д.Э., Голуб И.Б., Теленкова М.А. Современный русский язык. Москва. 2002.
3. Современный русский литературный язык. Под редак. Леканта П.А. Москва. 1988.
4. Валгина Н.С., Розенталь Д.Э., Фомина М.И. Сборник упражнений по СРЯ. Москва. 1987.
5. Современный русский язык. Сборник упражнений. Под редак. Белошапковой В.А. Москва. 1990.